

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 80— Cor.
Pe jumătate an . . . 40—
Pe 3 luni . . . 20—
Pe o lună . . . 7—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 100 franci

Telefon

pentru oraș și interurban
Nr. 750.

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Sîrada Zrinji Nr. 1 a.

INSERTIUNILE

se primesc la administrația.
Mulțumite publice și la
deschis costă șirul 1 Gor.
Manuscrisurile nu se în-
napoiază.

ROMÂNUL

Orbii.

(s. e.) Despoiați de simțul care le mijlocește lumina, surtele nuante de colori, — se pare că li sortit veșnicul întineric. Nenorocite ființe — și totuși nu cei mai nenorociți. Celelate simțuri îi recompensează și în cutele sufletului lor mijeste o dără de lumină: înțelegerea realității.

Sunt însă ființe de o mie de ori mai nenfericite: aceia despre cari cartea vieții de veci zice că au ochi, dar nu văd. Aceștia sunt cei orbi sufletește, cari nu vor să înțeleagă realitatea.

Două lumi: una veche, alta nouă; cea dintâi prăbușită din temelii, cea de a doua acum se înfiripează cu zor. Și deasupra, mândră, planează ideea biruitoare a dreptății.

Uriașă este puterea ideii. Incolțește în tăcere în sufletul celor mulți și se frământă fără încetare și tot mai cu înțelegere. Prinsă și cristalizată apoi în gândirea și simțirea vre-unui erou al vremii, ea porneste în largul lumii, reîntoarce în sufletul celor mulți și aduce o forță. O forță care nu se poate doborî în minte deplină și sunt totuși în lume.

Popoare, ce m-au vădit pe lângă ei și nici în suflet au fost smite și jurate între granițe făurite după principiul celui mai tare. Frații lor de-un sânge și o limbă le erau „vecini”. Și câtă vreme aceștia se dezvoltau în libertate, după legea firii lor, ei erau îndopați cu o cultură străină pe motiv că e „superioară și mai umană”. S'a cercat în fel și chip — nesfârșit a fost șirul mijloacelor ce s'au născocit — ca popoarele acestea să-și desbrace tot ce au deosebit și propriu al lor și să se contopească cu acela, care-și impunea toate ale sale, fiindcă avea puterea. Ținta năzuințelor a fost ideea fixă de națiune unitară, câtă vreme poporul ce ținea puterea era în minoritate — și ideea de stat național unitar, câtă vreme statul era cel mai poliglot posibil.

Fericirea individului și mijlocit al obștei, de altă parte, era strâns legată de aceste năzuinți. Măsura fericirii atârna dela norocul de-a ști număra, dela naștere începând, cât mai multe ramuri în coroana nobilitară, sau de-a te ști ori a te face cel puțin fătul neamului ales. Dintre acești fericți și aleși s'au recrutat toți stăpânitorii și toate domniile, cari aveau în mâni destinele și fericirea celorlalți mulți, a născocitorilor în cinste și întru sudori.

Iată o icoană palidă din lumea veche, cu nefasta politică de rasă și politică de clasă, — având ca temelie lipsa de morală, iar ca mijloc puterea. S'a prăbușit din temelii, ca ceva nefiresc.

O lume nouă se înfiripează acum și ca mâne va plini locul celei vechi. Dispar granițele făurite cu forța; după principiul dreptății, se vor fixa cele adevărate și firești, granițele etnice. Cei ce au acelaș suflet și aceeaș limbă, vor adânci de acum cultura lor proprie și-și vor desvolta civilizația, desăvârșind prin aceasta și pe cea a omenimei întregi. Insulele de altă limbă nu vor mai fi socotite de puncte strategice. Vecinii, acum adevărați vecini, își vor pretui reciproc năzuințele și produsele sufletelor lor în serviciul omenimei.

Va dispărea — va trebui să dispară — și măsura veche a fericirii individuale. Unica măsură adevărată e: valoarea personală și munca săvârșită.

Lumea nouă va nizi spre fericirea singuraticelor neamuri și prin aceasta spre fericirea omenimii, — având ca temelie morală, iar ca mijloc dreptatea.

A încerca să mai readuci azi forța brută în locul ideii de dreptate, de al cărei suflu e străbătută lumea întreagă, e a nu vedea ori a nu vrea să înțelegi realitatea. Asemenea celui care are ochi de văzut și nu vede...

... și se înfiripează acum și ca mâne va plini locul celei vechi. Dispar granițele făurite cu forța; după principiul dreptății, se vor fixa cele adevărate și firești, granițele etnice. Cei ce au acelaș suflet și aceeaș limbă, vor adânci de acum cultura lor proprie și-și vor desvolta civilizația, desăvârșind prin aceasta și pe cea a omenimei întregi. Insulele de altă limbă nu vor mai fi socotite de puncte strategice. Vecinii, acum adevărați vecini, își vor pretui reciproc năzuințele și produsele sufletelor lor în serviciul omenimei.

Mai amarnică va fi însă desmetecirea celor orbi la suflet.

Evenimentele zilei.

Cine a provocat războiul?

Viviani despre retragerea Francezilor în 1914.

Paris. — (Agenția Havas). În ședința camerei din 31 Ianuarie mai mulți interpelanți au făcut reproșuri guvernului, că în 1914 a dat ordin, ca trupele franceze să fie retrase în adâncime de 10 km. după frontiere, prin ce fortăreața Briey a ajuns la dușman fără luptă.

Viviani, care atunci fusese primministru a răspuns îndată. A arătat, că — după planul strategic al statului major — frontul trebuia retras în adâncime de 25 km. A făcut cunoscute apoi îndrumările date, cari aveau ținta, ca să evite chiar și aparența unui atac din partea Franței. A cetit telegrama, pe care a trimis-o ambasadorului francez la Berna, Cambon, avizându-l despre măsurile luate, ca guvernul francez să fie liber de orice răspundere. Am dorit, ca Franța — dacă odată e silită să lupte, să stea pe temelul dreptului, fără să aibă pe conștiință nici o minciună. Chiar de ar fi ridicat excepții comandantul suprem, nici atunci n'am fi renunțat la avantajile atitudinii

noastre. După declarația de războiu din partea Germaniei, guvernul Angliei ne-a felicitat pentru ținuta guvernului francez. Iar ambasadorul american a declarat, că e de prisos să se vorbească de cauzele războiului, căci Franța, în privința aceasta, a dat dovezi decizive. De încheiere a declarat, că-i pare bine, că a putut spune datele într-o afacere, în care era angajată conștiința lui.

Chestia Adriaticei va provoca mari discuții.

New-York. — Corespondentul din Paris al ziarului International News anunță: După conferința de pace a primit principiul internaționalizării coloniilor germane, a insulelor din Oceanul Pacific și a coloniilor din Africa, declarând că supravegherea acestora se va încredința națiunii care e mai potrivită pentru administrarea lor — conferința se va ocupa cu regularea altor chestii de mare importanță, cari — cu toată siguranța — vor provoca discuții aprinse. Intre problemele acestea se numără și aspirațiile Italiei la Marea Adriatică, pretenziunile teritoriale ale Franței dela Germania și complexul problemelor balcanice.

Subcomisia ligei popoarelor își va începe ședințele luni, în palatul principelui Murat. În ședințele acestea se vor forma propunerile, cari vor fi prezentate conferinței plenare.

Conferința de pace a ales și comisia, care va statori tributul de războiu, pe care va trebui să-l plătească Germania.

Un ordin aspru al generalului Moșoiu împotriva greviștilor dela poștele din Ardeal.

... și se înfiripează acum și ca mâne va plini locul celei vechi. Dispar granițele făurite cu forța; după principiul dreptății, se vor fixa cele adevărate și firești, granițele etnice. Cei ce au acelaș suflet și aceeaș limbă, vor adânci de acum cultura lor proprie și-și vor desvolta civilizația, desăvârșind prin aceasta și pe cea a omenimei întregi. Insulele de altă limbă nu vor mai fi socotite de puncte strategice. Vecinii, acum adevărați vecini, își vor pretui reciproc năzuințele și produsele sufletelor lor în serviciul omenimei.

1. Personalul, care nu se prezintă în continuare serviciului de forță armată.

2. Personalul, care și-a părăsit oficiul și se va prezenta pentru serviciu în răstimp de 12 ore dela publicarea acestui ordin, se va reaseza în oficiu, dar numai pe lângă condiția, dacă va da o declarație în scris, că va satisface cerințelor regulamentelor române de poștă și telegraf.

3. Personalul, care nu se prezintă pentru serviciu în răstimp de 12 ore, se dimitte; acest personal nu va putea ocupa nici o funcție în teritoriul ocupat de armata română, va fi pus sub control militar, iar față de cei ce nu sunt originari din teritoriul ocupat de armata română se vor lua măsuri de depărtare.

4. Cei ce vor fi prinși nimicind instalații și linii telegrafice-telefonice vor fi pedepsiți cu imediată moarte prin glonț.

5. Cei, despre cari s'ar dovedi, că instigează la nimicirea instalațiilor poștale de telegraf-telefon, ca factori morali ai destrămării ordinii publice, vor fi deținuți și predați tribunalului militar.

GENERALUL MOȘOIU,
comandantul trupelor în Ardeal.

Pertractările de pace vor fi încheiate mai curând.

Ca să nu se trăgăneze prea mult conferința de pace, s'a hotărât să se lase ligei popoarelor aranjarea chestiilor de importanță mai secundară.

Ucraina vrea războiu.

După știri din Viena, Ucraina ar fi declarat războiu Poloniei și Rusiei-mari. Știrea până acum nu e confirmată.

Lupte contra bolșevicilor în ținuturile baltice.

Bolșevismul în ținuturile baltice a luat proporții atât de mari, încât armata svedă și finlandeză s'a văzut silită să ia măsuri de retragere. În portul Libau au debacat întâiele trupe.

Austria-nemțească dorește alipirea la Germania.

Secretarul de stat, Dr. Renner, a făcut următoarea declarație în legătură cu problema Austriei-nemțești:

Majoritatea locuitorilor Vienei dorește alăturarea necondiționată la Germania; minoritatea e contra numai din dragoste față de capitala de odinioară și pentru anumite interese de ordin economic. Încât pentru provincia însăși, Austria-nemțească e una în dorința ferbinte de a se uni cu Germania.

Ce zice Pasici despre Jugoslavia?

Jugoslavia — zice *Pasici* — va avea un teritor de cel puțin 250 mii kilometri pătrați, cu 12 și jum. milioane locuitori, anume 12 milioane Jugoslavi, o jumătate milion Români (în Timoc avem aproape atâția N. R.), 450 mii Maghiari, 450 mii Nemți și 70 mii Evrei.

Ardealul și România veche.

Declarațiile dlui ministru St. C. Pop.

D. Dr. St. C. Pop, ministru fără portofoliu în guvernul român a acordat un interview redactorului dela nouul ziar din București: *România*. Cu acest prilej d. ministru a făcut următoarele declarații privitor la participarea Ardealului la viața politică din România-mare:

— *Nucleul, chiagul României-mari este și rămâne regatul. Spre el trebuie, hotărât, să convergă toate silințele noastre de pretutindeni. Aici sunt bărbați politici cu adâncă experiență și o viață politică cu vechi tradiții. Eu văd mult mai răz-decât dvoastră, cei de-aici, chiar scaderile partidelor dvoastră politice.*

Nucleul acesta al românismului, peste care au trecut atâtea vicisitudini istorice și care nu nu numai a rezistat, dar s'a întregit cu noi, trebuie să aibă calități infinite mai robuste decât soțotesc eu însu-mi. De aceea nu găsesc întemeiat pesimismul dvoastră al celor de-aici.

Mai târziu, odată cu contopirea noastră sufletească, în Constituanta, desigur că și noi vom lua parte la viața politică a regatului, căci atunci în viața parlamentară, se vor închiega partidele pe chestiuni integrale de principii. Atunci va veni și doritul amestec politic între noi.

Până atunci noi ne menținem în cadrele partidului nostru național din Ardeal — și avem aprobarea unanimă a celor din regat pentru rezerva noastră.

În privința ajutorului alimentar pe care Ardealului îl va da României vechi, d. St. C. Pop a declarat:

— *Vom da tot ce putem da și nu numai din prisoasele noastre. Cunoaștem lipsurile de aici și mizeria lăsată de jaful nemțesci. Cu cât ar fi fost mai eficace alimentarea populației de aici cu merinde, dacă avem ocupate și părțile celelalte ce ni se cuvîn, ținutul Aradului și acela al Bănătuului cu neîntrecutele lor bogății!*

Din nefericire, partea corăspunzătoare a regatului (Muntenia și Oltenia) fiind ocupată de Nemți, armata română n'a putut trece mai repede acolo unde trebuia și unde se află azi armata sârbească.

Avem promisiuni formale însă că și aceste ținuturi vor fi evacuate în curând. Și o să vedeți că nu e numai vorbă. De atfel cuvântul Ardealului — potrivit dreptului de autodeterminațiune a popoarelor pe care l'am proclamat și noi la timp șas și tare în Camera din Budapesta — va fi auzit la Conferința păcii.

Nu pot să vă spun decât că avem credința fermă că întreg Bănătuul va fi al nostru.

Majestatea Sa Regina Maria, către profesorii Ardeleni.

La omagiile de recunoștință și devotament ale profesorilor ardeleni, întruniți în congres în Sibiu, exprimate prin dl general Traian Moșoiu, Maj. Sa regina Maria a binevoit a răspunde prin următoarea telegramă: „Dlui gen. Moșoiu, com. trupelor din Transilvania. Din Palatul regal. București, 23 Ianuarie.

Cu mare bucurie am primit urările, pe cari mi le-ați transmis din partea Corpului didactic secundar de peste munți, adunat în congres la Sibiu, și Vă rog să arătați tuturor vilile mele mulțămiri pentru sentimentele de dragoste și devotament, de care sunt însuflețit față de tron. Mari sunt meritele profesorimii ardelene, care mână în mână cu preoțimea. În împrejurările cele mai grele și apăsătoare, sprijinindu-se numai pe dragostea și jertfele materiale ale poporului, a muncit vitejește pentru răspândirea învățământului în limba națională, ținând pururi aprinsă făclia credinței în viitorul neamului românesc. Acum, când ceasul unirii și al libertății a sunat, sunt sigură, că luminătorii poporului român de peste munți își vor da întreaga măsură a devotamentului lor pentru cultura națională și pentru buna îndrumare a tinerimii”. — Maria.

Imprumutul Unirii.

În 4 Februarie încep în vechiul regat și Basarabia subscrierile la imprumutul Unirii. S'au emis titluri de 50 până la 20,000 de lei cu cupoane semestriale amortizabile în 40 de ani.

Memoriul Aromânilor către Congresul din Versailles.

Înainte Conferinței de Pace dela Versailles vor veni în discuție toate problemele balcanice.

Cu acest prilej se va aduce în fața areopagului lumii, și chestiunea asupriților noștri frați din Macedonia.

Acum, după ce sute de ani au avut să sufere dominația sălbatecă a turcilor și regimul criminal al bulgarilor, românii macedoneni se văd lăsați în voia soartei și condamnați să fie azvârliți după capriciile cine știe cărei influente, sub puterea umuia sau altuia din statele balcanice.

Pentru revendicările lor legitime și modeste, macedo-românii au început o susținută campanie în țările aliate ale Occidentului.

Ei cer posibilitatea unei vieți naționale neștirbite și dreptul de a se bucura de libertățile pentru cari s'a vărsat cu generozitate sângele celor mai strălucite generații ale marilor popoare.

Un memoriu a fost redactat în acest sens de d. Ionas Grădișteanu, fruntașul conservator. Acest memoriu va fi distribuit reprezentanților Puterilor aliate și înaintat guvernelor respective.

Imprumutul ardelean.

Zilele acestea se va publica decretul-lege pentru emiterea unui imprumut ardelean nelimitat cu bonuri de tezaur rambursabile la 1923.

Schlesvigul cere unirea cu Danemarca.

Din Copenhaga: Guvernul danez a primit următoarea petiție a populației din Schleswigul central, prin intermediul unui ziarist din Flensburg: Conform programului președintelui Wilsoni relativ la dreptul națunilor de a-și hotărî libere soarta, program acceptat de guvernul german ca bază pentru pace, subsemnații, bărbați și femei, trecuți de 20 ani, locuitori ai Schleswigului central, cerem să ni se dea prilejul de a exprima, printr'un vot liber, că dorim să fim uniți cu Danemarca. Acuma, când Danemarca s'a însărcinat cu cauza Schleswigului de nord, îi cerem să vegheze și asupra intereselor noastre la Congresul de pace, și să încerce de a face să căpătăm ocazia de a exercita dreptul de a dispune noi înșine de soarta noastră.

Guvernul danez, prin d. Scavenius, ministru de externe, a răspuns că are credința deplină că dorința locuitorilor din Schleswig, de a li-se permite manifestarea voinței de a se reuni la Danemarca, cum și dreptul de autodeterminare le vor fi satisfăcute.

În chestia românească se va delega o comisie.

Paris. — Agenția Havas anunță: În ședința de Vineri Brătianu a pretins pentru România Banatul, iar în ședința de ieri Sâmbătă a făcut cunoscut conferinței teritoriile pe cari România le revendică pentru sine: Bucovina, Basarabia, Ardealul și Dobrogea. (?) în deplină credință că conferința va regula apartinerea acestor teritorii. D. Brătianu a cerut ocuparea de către trupele Ententei a Ardealului (? poate a părților ungurene locuite de români. Nota red.) și a Banatului, pentru împedecarea lătrii bolșevismului în aceste teritorii.

Conferința a hotărât ca în chestia aceasta să se delega o comisie din experți, cu sediul în Paris, care să examineze problema românească. În comisia aceasta fiecare mare putere va fi reprezentată cu câte 2 membri. Comisia, aceasta se va întruni Luni. (A. T. M.)

România la conferința de pace de la Versailles.

Oficiosul dlui Brătianu scrie:

Principiul naționalităților în numele căruia Franța, Anglia, Italia și Statele-Unite ale Americii au înțeles să ducă până la sfârșit lupta împotriva tendințelor imperialiste ale militarismului german, va avea desigur să slujească drept călăuză la împărțirea dreptății în conferința dela Versailles.

În ce ne privește, debaterile acestei conferințe ne interesează în primul rând prin chipul în care se va pune, discuta și hotărî de interesele României, sporită de mai înainte prin libera exprimare pentru Unire a voinței românilor din Basarabia, Bucovina, a celor din Transilvania, Banat și țara ungurească în hotărârile luate pe rând, la Chișinău, Cernăuți și Alba-Iulia.

La conferința dela Versailles, în vederea căreia președintele de consiliu al României a părăsit ieri țara, plecând la Paris, România se ve prezinta cu tratatul dela 4/August 1916 prin care marele puteri aliate recunosc integritatea drepturilor noastre; se va prezinta cu serviciile așa de mult recunoscute aduse cauzei generale a aliaților prin intrarea în război dela 14 August; cu calvarul sacrificiilor și suferințelor îndurate din cauza defectiunii rusești care a îngreuiat așa de mult situația României; se va prezinta cu victoriile strălucite dela Oituz, Mărăști și Mărășești, se va prezinta în sfârșit cu aportul așa de important al credinței opiniei sale publice în victoria finală, credință pe care n'a sdruncinat-o nici defectiunea rusească și nici toate aparentele de victorie cari au impus tratatul inexistent dela București.

De acela România poate merge cu frunte sus la conferința generală de pace și o face numai în numele tratatului dela 4 August 1916 care recunoaște integritatea drepturilor noastre, dar și în numele actelor de Unire dela Chișinău, Cernăuți și Auba-Iulia; iar din tratatul păcii generale care se va semna la Versailles, trebuie să iasă așa fel hotărâte hotărârile noastre de mâne, încât dela Tisa până la Neștru România să poată evita orice conflicte de interese să trăiască în pace și bună vecinătate.

Interesele comune pe cari le avem cu Statele vecine și mai ales cu Sârbii, ne face să sperăm că amestecurile de sârbi cu români și de români cu sârbi vor fi rezolvite cum trebuie și în folosul unei granițe bine definite, care să hotărască de mai înainte cercul de activitate al fiecăruia dintre cele două State.

Vor fi de sigur multe alte chestiuni asupra cărora va avea să se statornicească în tratatul păcii generale. Ceiace trebuie să însemne pentru moment principala grijă a fiecărui român, e să contribuim la întărirea drepturilor noastre naționale și la punerea lor în valoare, iar nu să le scădem prin acțiuni și propuneri secundare.

Dela masa verde a conferinței dela Versailles o lume întregă ne privește și ne îndeamnă, pentruca potrivit atitudinii noastre să ne ajute în dreptele revendicări cu cari România se prezintă la pacea generală din care va ieși o lume nouă și o Românie nouă.

In muncă.

A apărut în ziare o scurtă știre în care s'aduce la cunoștința publicului românesc că Atelierul de țesături și cusături românești din Orăștie și-a reînceput activitatea. O bucurie imensă mi-a umplut sufletul la această știre. Lăcaș de vrednicie și dexteritate, condus cu pricepere, acest atelier a fost împiedecat în existența lui de nobil scop, în zilele de grea încercare ce au fost anii trecuți. A fost nevoit să-și sisteze activitatea pe care spre bucuria tuturor Românilor de bine și-o reîncepe astăzi. Aproape toate societățile noastre culturale au fost sufocate atunci când ni s'a luat totodată și orice teren de activitate frumoasă și de folos. Nu s'a mai putut munci pentru neamul nostru, și orice pornire bună cu roadele unei activități de ani, cu rezultate bogate, au fost reduse la nimica în cursul anilor de războiu.

Iată, femeile din județul Hunedoarei dau un început epocii de renaștere în care am intrat, fac întâiul pas spre munca întreruptă fără voia noastră. Cu greutate mari, cu cari au de sigur să lupte în continuitatea nobilă ce-o urmează după amorțala din trecut apropiat, pornesc pe cărarea ce și-au indicat, ea nobile îndrumătoare a culturii și artei noastre naționale. Infruntă orice obstacol și solidaritate în gând și scop pleacă iarăși pe cărarea de lumină de care atâta trebuință are poporul românesc.

Femeile din Hunedoara ne-au dat cuvântul dintâi și prin activitatea lor reîncepută au creat un fel de lozincă pentru datorințele ce ne-așteaptă pe toate, tovarășe de neam, limbă, lege și muncă. Câte gânduri frumoase în vederea celor mai sublimе scopuri de cultură și lumină, porniseră din toate centrele noastre românești! Unele abia înfiripate, altele bine zidite, dar toate deopotrivă de îndrumătoare, au fost întrerupte, dar nu pentru că nu mai reînvie. Pentru noi Români a răsărit epoca de renaștere. O epocă, care prin muncă intensivă va trebui s'o ducem la înflorire. Am ajuns și învierea noastră națională care trebuie să-și întindă ramificațiile în toate direcțiile. Pe teren cultural național noi avem o

bogăție nesfârșită de cărări cari ne-așteaptă deschise. Una dintre acestea este bogăția noastră etnică moștenită de prin veacuri, care este chemată să-și ia un avânt mare în viitorul liber. Când nu mai sunt cătușe și opreliști de neînălțurat, acelea cari ni-se impun — de sărăcia noastră — vor fi înlăturate printr'o voință tare și stăruință de fier. În cadre modeste, cu începuturi fără vorbă și reclamă, dar să se muncească și roadele se vor cunoaște.

Lucrul principal este să reînvie sufletele din amorțala ce ne-a cuprins pe toți în acești ani de nădejde, disperare și veșnică oscilație a nesiguranței. Accesivitatea fiecăruia se cere la munca intensivă de mâine, de astăzi ce trebuie s'o începem. Să îmbrățișăm cu dragoste chestiunile de interes obștești ale neamului românesc și fiecare dintre cei chemați să plece cu inima deschisă și fără șovăială.

Femeile din Hunedoara și-au redeschis cărarea de lumină. Fără îndoială, în cel mai apropiat viitor și celelalte asociații de femei vor înțelege rostul vremii care le chiamă la muncă. Își vor întregi și ele firul rupt acum cinci ani și vor porni o muncă sănătoasă îndoit de intensivă, așa cum cere necesitatea. Toate centrele noastre dispun de forțe alese, cari în ori cari împrejurări și-au înțeles rostul de îndrumătoare. Ateliere, școli de bransă economică, industrială, însoțiri și asociații cu scopuri culturale și artistice, caminuri de binefaceri și câte alte terene, largi, deschise.

Organizarea și consolidarea culturală a centrelor se va putea face grație priceputului cu care se va porni activitatea zilei de mâine. Rostul mare ce se impune trebuie înțeles și îmbrățișat cu dragoste curată și căldură sinceră. Vom avea roade, îi vom secera succesele, așa cum femeile din Hunedoara și-au înțeles întotdeauna rostul și-l vor înțelege și în viitor ca și astăzi când ne-au înveselit inimile cu știrea ce ne dau. Le felicităm cu toată căldura și le dorim prosperare în munca lor nobilă. Recunoștința neamului românesc le este garantată.

T. B.

Desrobirea Banatului.

Ulcucul sfâșietor al fraților noștri schinguiți și disperați din Banatul ocupat de trupele regale sârbești, a străbătut până la Paris, a cutremurat inima fraților noștri francezi. Cei cari au plâns până azi, surd încă printre lacrimi libertății adăvurate, care cu intrarea trupelor franceze în Banat, — a sosit și pe seama lor. Cei ascunși prin fundul codrilor, se reîntorc la vetre, cei ce s'au espulsat de silă și de bună voie, se pornesc spre casă: Din București până la Budapesta atâtea mii de Bănățeni, ca la un semn de chemare, se pornesc la drum, — spre Banat, căci Banatul e liber și Banatul e al Românilor.

Din Banat primim azi următoarele știri autentice, scurte dar mai prețioase decât orice comunicat lung autentic, de până acum.

Din Caransebeș ni se anunță: Sârbii se retrag pe toată linia. Vineri, la 31 Ianuarie, trupele franceze, după esirea Sârbilor, au intrat în Caransebeș. În onoarea fraților eliberatori s'a dat un banchet impozant. Sâmbătă, la 1 Februarie seara, în onoarea marilor frați, s'a aranjat un concert splendid.

Din Lugoj ni se anunță: Sârbii au evacuat Lugojul. Din trupele sârbești au rămas numai 20 de soldați sârbi, cari au paza gării. Și acestia fac pregătiri de plecare. Trupele franceze au intrat în Lugoj. Au fost primite cu mare însoțire de populația românească. Intrarea în oraș s'a făcut pe lângă cântecele corului vestit al dlui...

Din Timișoara ni se anunță: D. general Farret, a sosit la Timișoara și va prelu... mentul militar asupra întreg teritoriului... Sârbii deci, pe lângă toate desmintirile... cumpărate și aservite Sârbilor, trebuie să se sească într'un termen anume și Timișoara...

ULTIMELE ISPRĂVI.

Ce se întâmplă la Bocșa-mont.

În primele zile ale revoluției, până în... 1918, când ordinea și legea a încetat... peată. — mai cu seamă de elemente... dine, — și din pădurea societății privi... lor ferate austro-ungare, s'au furat... pele sârbești, cari au evacuat linia C... în număr cam de 800 au fost încavrit... ne soselele acestei societăți, cu condi... thopul cât vor rămânea geolo, să stoar... Românilor bocșeni o sumă uriașă, ca... pentru damele de până la 5 Noemvri... parte, — apoi să maltrateze, spre a... mire și satisfacere a jidanilor și magh... orașului românesc. Români bocșeni... cunoștință și cu pumnul și cu mitralie... și cumintți, de groază se refugiar... Fiindcă dreptatea sârbească, nu e au... disconsiderarea și intoleranța a tot ce-i românesc.

Foileton.

Mărul.

De André Theuriet.

În salon, sub voalul alb care acopere fotografiile tinerei decedate, am văzut într'o seară trei mere proaspete culese, rupte de pe creangă cu foi verzi, și așezate la picioarele celei mai mari fotografii a acestei ființe plecată prea de vreme. Fructele acestea aveau un aer tărănesc, roșii și sănătoase și păreau atât de străine în mijlocul tablourilor și a bibelourilor rare din acest salon aristocratic cu covoare scumpe în care nu se vorbea decât în șoapte. Fui atât de mirat încât mama îndoliată, ghicindu-i din ochii surprinși mirarea — arătându-mi un tablou așezat în fundul odăii, îmi zise:

— Aceste fructe sunt roadele mărului pe care-l vezi în acest tablou, ultima pânză pictată de Maria.

Astfel am cunoscut povestea mărului, atât de strâns legată cu tânăra artistă moartă la vârsta de douăzeci și patru ani.

La începutul anului 188..., Maria avea planul să picteze pentru expoziția anului următor o tărăncă în liber, și-și trecea zile de-arândul

prin împrejurimea orașului, căutând un peisaj potrivit să-și plaseze modelul.

Într'o dimineață, sosi aproape de Sévres lângă o grădină îngrădită cu gard de scânduri. Dincolo de barieră, o aleie verde conducea la niște sălci printr'ale căror frunze verzi abia dezvoltate soarele străbătea cu toată forța, luminând pajștea tină. La jumătatea aleii era un măr încărcat de flori albe și roze, de-o frumusețe extraordinară în bătaia soarelui. Pajștea de-un verde gingaș, mărul robust întinzându-și crengile bogate înflorite, iarba crudă, toate acestea formau o armonie deplină, și încântară atât de mult pe Maria încât simțea că a găsit ceea ce căuta și gândi „Iată motivul meu!”

Intrând în grădină, înaintă spre locuința separată de grădina de fructe printr'o livadă plină cu coșnițe de albine, și ceru să vorbească proprietarului. Acesta era unul dintre cei mulți cultivatori de fructe, jumătate burghez, jumătate țărăn, cari provăd piața Parisului cu flori și fructe. Inteligent, cu familie grea, lucrând din greu cultiva panselile și miere. Cererea acestei doamne tinere cu ochi mari albaștri expresivi, cu fața senină și plină de entuziasm, îl flată. El iubea pomii și admirația unui pictor pentru mărul său îi umplu sufletul de mândrie. Maria obținu cu ușurință permisiunea de a-se instala în grădină, și în ziua următoare chiar se puse pe lucru.

Des de dimineață sosi cu tramvaiul, însoțită de modelul ei care aducea într'un geamantan dejunul comun. Trecu repede rampa și începu să picteze cu vioiciune. Nu mai era începătoare și-și cunoștea perfect de bine arta expunând deja în salon pânze remarcabile. Cu toate că făcea parte dintr'o familie bogată din înalta aristocrație a patriei sale, nu făcea muncă de amatoare, ci de artistă convinsă de arta sa și doritoare de glorie. Originară din Ucraina, vărsa în pictura sa un detaliu exact plin de conștiințozitate, și în același timp o trăsătură melancolică și poezia particulară temperamentului Rușilor din Ucraina. Desenul tabloului o absorbea cu desăvârșire; încercă să-i redea ceva din efervescența de primăvară răspândită în jurul ei: seva care dă viață scoarței și frunzelor proaspete luciul, înflorirea grăbită a floricelelor galbene cari răsar din iarbă ca niște sorii mici, mirosul parfumat al reînvierii care se exală din pământ și plante. — Picta cu pasiune și-o grabă, de parcă ar fi avut teamă că nu va putea termina. În fiecare dimineață era la locul ei în mijlocul grădinei, infruntând, răceala, umezeala și răcoarea care o făcea să tușească. Adâncită în muncă, uita chiar să-și mănânce dejunul ce și-l aducea în fiecare zi.

Proprietarii grădinei admirau această muncă intensivă. Văzându-o așa în capul gol, cu picioarele în rouă, cu o bluză de atelier peste rochia sură, o credeau de condiție modestă și silită să-și câștige prim muncă pâinea de toate

Ce-au făcut Sârbi; la Gonia-Liubcova.

Din casa preotului român, Novacoviciu, din Gonia, Sârbi au furat întreg mobilierul, — l-au transportat în Sârbia, iar casa, după ce d. părinte Novacoviciu cu întreaga familie se refugiase mai dinainte în România, au subminat-o și au aruncat-o în aer.

Comandamentul francez a solicitat pe Sârbi, ca și până pe timpul când trupele franceze vor ocupa întreg Banatul să se abțină de la ilegalități, să sisteze cenzura și oprească de-a trece linia demarcațională.

Din izvor competent știm, că armata română va înainta în Banat de-ocamdată până la depărtarea de 5 km. ost dela linia trasă direct între Lugoj—Lipova. Sârbi au să se retragă până la vest de linia directă trasă paralel cu alvia Tisei, între Cenadul-sârbesc și Dunăre. Teritoriile cari cad între aceste două linii demarcaționale, vor fi ocupate de trupele franceze. Notăm că trupele sârbești, cari mai rămân în Banat sunt trupe de asediu, și au exclusiv menirea să susțină ordinea. Sunt supuse comandamentului francez, și rămânerea lor în Banat nu prejudică în limitele liniei demarcaționale hotărârile conferinței de pace, în chestia Banatului.

D. Ionel Brătianu la Paris.

Ziarul italian, *Corriere della Sera* scrie: La 17 Ianuarie a ajuns la Paris președintele Consiliului român, d. Brătianu, pentru ca să participe la lucrările conferinței de pace.

Intervievat de redactorul ziarului *Petit Parisien* d. Brătianu a zis, că are deplină încredere în succesul revendicațiilor românești, din partea Ententei, care trebuie să țină seamă de sacrificiile României pentru cauza comună. A insistat apoi cu dinadinsul asupra tristei situațiuni economice a țării românești, ivită nu numai prin faptul, că a fost izolată de lumea mare, ci și prin faptul, că s'a sistat orice contact între orașele sale. Germanii au esportat locomotivele, au ridicat șinele drumurilor de fier și au depărtat sârmele telefonice și d. Brătianu apreciază cam în 14 miliarde valoarea materialelor esportate, — afară de aceea, că au esmis trei miliarde de lei, — monete cari azi nu mai au nici o valoare.

D. Brătianu a mai declarat; că România face deplină rezistență curentului bolșevist și că întreagă armata română, e gata să ia parte la lupta activă contra acestor primejdii. (Ag. Stefani)

zilele. Fură cuprinși de-un viu interes și simpatie pentru această fată tânără atât de curajoasă și îndrăgostită de meseria sa. Femeia îi aducea borcan cu lapte cald și-l bea pentru ca să prindă putere; în timpul liber copii veniau să se joace în jurul ei; chiar și horticultorul priocipând că unele tufisuri îi steteau în cale pentru ca să poată bine reda perspectiva fondului, fără să esite le-a tăiat afară. Era mișcător să vezi acest om atât de cruțător și pozitiv, cum sacrifică din pomisorii grădinei pentru ca să satisfacă dorința unei artiste. Incetul cu incetul, se stabili între ei o intimitate cordială, și nu odată Maria fu invitată la masă familiară și prânzia cu ei supă de varză și cărnău.

Din partea ei, ea iubea din toată inima pe acești țărani. Ii iubea cu entuziasmul unui suflet curat de artist. Iar în viața retrasă, regulată și prea puțin variată a acestor țărani, venirea acestei ființe atât de bună, frumoasă și blondă cu ochi mari, luminoși care râdea cu un răs senin și sincer și iubea atât de mult mărunțelul lor, luă proporția unui eveniment istoric. Se simțeau legați de ea printr-o obicinuită prietenescă și gingașă. Li-se părea că face parte din livada și grădina lor tot așa cum a lor erau albinele și florile din straturi.

(Va urma).

Ce se întâmplă în Bihor?

SIGURANȚA PUBLICĂ ÎN ORADEA-MARE.

Duminecă noaptea, o bandă săcuiască, constatatoare din 12 inși, îmbrăcați în uniformă militară, înarmați, suți în trei mari trăsuri cu povară s'au oprit în fața reședinței episcopului român II. Sa Dr. Demetriu Radu, și au pretins să li-se deschidă porțile. Paznicii deșteptați, au înțeles îndată de ce e vorba. Au telefonat poliției, 'nainte de a deschide. Poliția alarmată, a descins în mare grabă 'nainte palatului episcopesc, iar Săcuii surprinși au luat-o în mare grabă la sănătoasa. Notăm că acesta este al doile caz, când Săcuilor viteji le arde la stomac ceva bunătați dela episcopie. Cam aceasta este însuflețirea Săcuilor pentru apărarea Ardealului: isprăvi de bandiți prin Oradea-mare.

PE LINIA ORADE—BEIUȘ.

Budapesta. — Dela Oradea-mare sunt informat, că de acolo a plecat un tren cu soldați, trimiși de comandamentul din Dobrișin, pentru a lua păzirea ordinii din mâna gardelor române. În drum au fost lăsați la toate găurile soldați înarmați. În Holod soldații unguri l-au bătut și l-au deținut pe comandantul gardei române Dr. Mangra, iar garda au desarmat-o. Acelaș lucru l'u făcut și în Beiuș. Consiliul național din Oradea-mare a intervenit în chestia atrocităților la statul militar și acum sunt în curs pertractările cu comisariatul guvernial Katz pentru stabilirea unui modus vivendi între cele două națiuni cu încunjurarea vărsărilor de sânge.

Din cercul Aleșdului.

Românii din cercul Aleșdului au luat administrația conform hotărârei dela Alba-Iulia, ale-

gând de prim-pretore pe Cornel Bejan și prim-pretore onorar pe Victor Creț.

Dar în timpul din urmă s'au dus prin comunele curat românești din Bihor, trupe maghiare, cari au pus și pun la grea încercare pe bietii oameni.

Stirile cari ne sosesc zilnic, vorbesc mai ales despre suferințele Românilor de pe linia Clujului.

În cercul Aleșdului, sub scutul armatei, s'a reintors administrația maghiară.

Iată cum descrie evenimentul acesta Nagy-váradi Napló.

Am scris — zice — că subprefectul Fráter a ordonat cerocetare aspră în contra lui Cornel Bejan, provocând pe funcționarii administrativi să se justifice. Dni Bejan și Creț au declarat, că jurământul de fidelitate către regele român l-au pus nu din silă, ci din convingere. Pe baza acestei declarații contra lui Bejan și Creț s'a început cercetare disciplinară și subprefectul i-a suspendat din oficiu pe amândoi numind în locul lor pe un Beliczay Andor și Végh József.

Nagyváradi Napló constată cu satisfacție, că s'a sfârșit regatul de Paști al funcționarilor români. Credem însă, că nu multă vreme va ține bucuria aceasta și domni Corneli Bejan și Victor Creț cu cinste vor fi instituiți în oficiul lor, cu cinstea care se cuvine unor oameni, cari au avut curajul să mărturisească convingerile lor intime.

In Sătmar

In 22 l. c. aproape 800 săcui înarmați au plecat din Sătmar la Seini cu 2 mitraliere. Săcuii sunt acum spaima Seinenilor. Steagul românesc a dispărut din turnul bisericii românești din acest sat, iar treicolorul dela vr'o 20 feciori l-au luat Săcuii, bătându-i și insultându-i pe toți.

Trupele române ajungând la Cicărlău și Arduș, cercurile Baia-mare și Somcuta au ajuns sub imperiu românesc. Dorim ca armata noastră cât de iute să cuprindă ținuturile locuite de români căci toți românii din celelalte cercuri ale com. Sătmar suntem supuși la maltratări și batjocuri.

Coresp.

Din viața Rusiei revoluționare

Sistemul bolșevist a încercat reorganizarea lumii întregi, după planurile sale — fără momente de tranziție.

În cele câteva luni de ocârmuire, guvernul bolșevist o dovedit cu temeinicie, că este incapabil de-o guvernare administrativă adevărată și că a adus imperiul rusesc la marginea gropii.

Prin destituirea funcționarilor vechi și demni de încredere și prin concedierea tuturor specialiștilor în afacerile de stat, au adus în administrație o destrăbălare fără seamăn; prin ștergerea rangului de oficeri și prin introducerea consiliilor militare, au nimicuit cu totul puterea armatei. Funcționarii cei mai înalți de stat nu se mai aleg după cunoștințele de specialitate, ci se iau în vedere totdeauna doar principii personale și politice, — se conduc de principii de tovarășie. Comisar — acesta e un om bun pentru orice afaceri — poate fi numit numai acela, care știe bine de-a rostul lozincele cuprinse în dictatura bolșevistă, pentru că, după concepția lor atâta e de ajuns ca să poată corespunde cerințelor oricărei resort, fie acela al serviciului sanitar, de comunicație, fie al comandantului suprem de armată ori al directorului de poștă și telegraf.

Frazele mari predominază totul, deci nu e nici o mirare, dacă între astfel de împrejurări au fost ridicați la cele mai înalte posturi oameni de nivelul culturii minimale, lipsiți chiar de cunoștințele generale obișnuite și lipsiți de orice fel de cunoștințe de specialitate. Astfel statul zdroncinat de jertfele războiului și revoluțiunii în loc de-a fi adus în ordine — se face tocmai contrarul. Șeful de resort al ministerului de finanțe este un gimnazist, referenții chestiunii prizonierilor în curs de o singură săptămână au fost: un matroz, apoi un învățător și la urmă un medic. La pertractarea afacerilor de telegraf și poștă au trimis un om de tot tânăr, adevărat că cunoștea ideile

bolșeviste perfect, dar n'avea nici idee palidă de ceea ce va să zică știința telegrafului. În fruntea regimentului siberian de vânători nr. 12 au pus de comandant pe un fost bucătar al regimentului, iar regimentul de gardă din Pavlov are de comandant pe o amazoană. La pertractările financiare cu străinătate, au esmis ca referent pe o calfă de negustor, care nu avea idee despre circulația valutei.

Cam acest regim caracterizează întreagă administrația și grăbește astfel destrămarea totală a statului.

Volnicile sângeroase ale regimului bolșevist a cărui putere se razimă singur pe forța pădurilor de baionete, sunt privite nu numai de burghezi, ci și de socialiștii revoluționari și de țărâtime, cu o ură ne'mpăcată — fiindcă aceste sălbătăcii comise de bolșevici întrece toate cruzimile erei țariste.

Domnirea adevărată a bolșevicilor se estinde de altfel relative peste o parte de tot mică a Rusiei, restrângându-se mai cu osebite asupra Petrogradului și a Moscvei precum și spre apus dela această linie asupra câtorva gubernii.

În nordul Rusiei au cuprins parte însemnată, mai cu seamă în ținuturile liniilor vechiului front. Ucraina, Finlanda, ținuturile râului Don, Kaukazu, Turkestanul și Siberia, deși în cazuri izolate apare și aici mișcarea bolșevistă, nu se pot considera de imperii bolșeviste, ba din contră aceste protestează din răspuțeri contra noului regim rusec. Ceeace se dovedește mai vădit prin rezultatul alegerilor din ținuturile Donului, unde voturile bolșeviste au atins o cifră de tot mică.

Astăzi nu numai pătura intelectualilor ci și clasa industriașilor și a comercianților, precum și o însemnată parte a țărâtimei, văd mântuirea Rusiei exclusiv în căderea bolșevismului, fiindcă, pe tot dreptul, numai domnirii de până acum a bolșevismului îi atribuie discompunerea și a țării și a armatei.

Cei cari ar dori să pescu- iască în apă tulbure

Eri am adus și aducem zi de zi fragmente din presa maghiară, ce ignorează pas de pas adevărul. Cetitorilor săi le îmbie zilnic minciuni și restălmăciri, ca alifii pentru ranele ce le poate vindeca doar cumpătul gândirii și trecerea timpului. Maghiarii zăpăciți de catastrofa ce însuși și-au pregătit-o, sunt mângăiați de-un ziar maghiar de azi d. a. astfel: „Marile controversate ivite la conferința de pace se îngrămădesc una peste alta în măsura în care se progresează cu pertractările. Lumea șade azi pe-un vas încărcat cu praf de pușcă, a cărei explozie o împiedecă doar mintea luminată și o mână puternică.

Sărbii și Italienii se luptă disperati între-oaltă, pentru porturile Adriei. Muntenegrenii protestează vehement contra faptului efectuit, că sunt încorporați contra voinței lor, în statul Jugoslav. Cehii și Polonii poartă lupte pentru stăpânirea Sileziei. Ungaria și România au ajuns la un conflict acut în chestiunea Ardealului. Germania și Polonia au mobilizat una contra alteia. Bolșevicii se luptă în întreaga Rusia. Iar în timpul acesta tratatele secrete complică și mai tare cauza păcii. Cele mai aprinse conflicte moenesc însă între Franța, Anglia și Italia în chestiunea litoralului răsăritean al mării Adriatice (!) Contra vizei popoarelor din toate părțile suflă vânturi răcoroase.

De-asupra ligei nouă națiuni își văjăie săbiile dormice de luptă.”

Cei cari mint mereu, sunt adeseori sinceri, fără să vrea. Mișei se tradează atunci când se marchează mai bine. Intre mentalitățile popoarelor, mentalitatea maghiară e ceva special. Cumpătul și minuțiositatea cu care se lucră la conferința de pace, pentru ei sunt lupte înverșurate, atâtate de ură și porniri de războinici, — în timp ce acolo se discută scrupulos amănunțit problemele și se caută soluția cea mai bună. Pentru Ungaria nouă nu se caută însă azi drumul adevărului, al păcii, — ci se caută faulul care să ascute bine, din nou, sabia frântă și plină de știrbituri.

Congresul preoților.

Convocare.

Imprejurările de viață bisericească și națională, create prin întregirea statului român, ne impun și nouă, preoțimeii datorită de a ne strânge rândurile, pentru a da avânt nou bisericeii ortodoxe din cuprinsul României mari și pentru a ne menține și largi rolul istoric ce l'am avut în viața neamului nostru.

Conștienți de această datorie, ca esmiși ai unei constatări de preoți ce a avut loc în Sibiu și obținând archiereasca binecuvântare, convocăm întreaga preoțime a celor trei eparhii ortodoxe române, venerabilele sistoate și stimabilele corpuri profesionale ale seminariilor teologice la *congresul preoților* ce se va ține în 20 și 21 Februarie st. v. a. c. în Sibiu, cu următorul program:

Ziua I (Mercuri 20 Febr. st. v): 1. La orele 8 slujba sfintei liturgii în catedrala mitropolitană, cu predică și chemarea Duhului Sfânt. 2. Deschiderea și constituirea congresului. 3. Organizarea preoțimeii în o societate a clerului. 4. Impreunarea bisericilor ortodoxe de pe teritoriul statului român într'o singură biserică ortodoxă română și raportul acestei biserici față de stat.

Ziua II (Joi 21 Febr. st. v): 5. Problema educației clerului. 6. Problema propagandei religioase. 7. Problema culturală (Biserica și școala). 8. Atitudinea preoțimeii față de viața politică. 9. Situația materială a clerului. 10.

Propuneri, care vor trebui anunțate biroului comisiei pregătitoare, cu cel puțin trei zile înainte de congres.

Fiecare preot participant va fi membru al congresului, dar — pentru ca să fie reprezentată preoțimea de pretutindenea, — tractele protopopești sunt invitate ca până la 5 Febr. st. v. să-și aleagă câte trei delegați oficioși (între cari poate fi și protopopul tractual) și cari, provăzuți fiind cu credenționale în ordine, vor fi obligați a lua parte la congres (Prea onor. protopopi sunt rugați să convoace preoțimea tractuală pentru a-și alege delegații.)

Ne-am simți fericiți dacă la congresul nostru am avea onoarea să salutăm și reprezentanți de-ai fraților noștri preoți din vechiul regat al României, din Bucovina și Basarabia.

Toți ceice voiesc să participe la congres sunt rugați să se anunțe până cel mai târziu în 12 Februarie st. v. biroului comisiei pregătitoare, la adresa dlui profesor seminarial Dr. Nicolae Bălan — Sibiu, str. Reissenfels Nr. 11.

Sibiu, la 14/27 Ianuarie 1919.

Dr. Nicolae Bălan, Sinesiu Bistrea, Romul Bucsa, Emilian Cioran, Dr. Gheorghe Comșa, Ioan Druhora, Augustin Ghilezan, Procopiu Givulescu, Dr. Lazar Iacob, Dr. Moise Ienciu, Dr. Avram Imbroane, Dr. Ioan Lupas, Constantin Moldovan, Pompei Morușca, Traian Oprea, Vicențiu Pantoș, Isaia Popa, Ștefan Popa, Dr. Vasile Saftu, Trandafir Scorobeț, Dr. Sebastian Stanca, Iancu Ștefănuț.

Oficiale.

Cursuri de completare pentru elevii școalelor secundare.

CIRCULARĂ.

In dorința noastră de-a ușura completarea și terminarea studiilor secundare tuturor acelor elevi, cari în urma serviciului lor sub drapel au fost impledecați a termina la timpul său cl. VII și VIII a școlii secundare, invităm pe toți acești elevi avizați, să-și înainteze aici de urgență cererile lor cu toate datele personale necesare (liceul la care au urmat cursurile și când, precum și precisa indicare a locuinței lor), ca să putem lua dispozițiile trebuincioase pentru înființarea de cursuri de completare a studiilor, pe lângă diferitele noastre licee.

Sibiu, în 17 Ianuarie 1919.

Vasile Goldiș,
șeful resortului de culte
și instrucțiune publică.

CURS DE TELEGRAFIE.

Aviz

La direcțiunea căilor ferate din Sibiu se înființează pe ziua de 5 Februarie 1919, n. o școală practică de telegraf. Se vor primi la acest curs elevi și eleve, care vor prezenta petiție și actele de naționalitate, de studii și de botez.

Condițiile de primire sunt:

1. Implinirea etății de 18 ani,
2. Absolvirea a 2 clase secundare (gimnaziu, reale și alte școli de acest rang.

Petițiile au să se adreseze:
Direcțiunea centrală Cfr. (Căile ferate române) în Sibiu str. Schewis 3 a.

Ziarele din teritoriile românești sunt rugate a reproduce acest aviz.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie.

Ziua de 24 Ianuarie fiind ziua aniversară a unirii Principatelor românești, ea trebuie să fie

serbată de aici înainte și de școlile românești din ținuturile supuse Consiliului Dirigent Român.

Prin urmare în această zi cursurile se sistează. Direcțiunile școlare vor pregăti, în acord cu corpurile didactice, o programă potrivită, după care se va face aniversarea acestei zile istorice. La serbare unde va fi invitat și poporul, se va stăruși asupra însemnătății unirii Moldovei și Munteniei dela 1859, ca cel dintâi pas spre unirea națională deplină a neamului nostru, arătându-se cum la 27 Martie 1918 Basarabia, la 15 Noemvrie 1918 Bucovina, iar în 18 Noemvrie 1918 Ardealul, Banatul și cu Părțile românești din Ungaria, rupând lanțurile robiei, au înfăptuit visul național.

Cuvântarea va fi însoțită de poezii și cântece naționale, recitate și executate de elevii școlii.

Înainte de serbarea școlară preoții vor ține în biserică serviciu religios, la care vor asista elevii poporului și armata unde aceasta va avea unități.

Sibiu, 13 Ianuarie 1919.

Dr. Onisifor Ghibu,
secretar general.

Către direcțiunile financiare

Resortul finanțelor al Consiliului Dirigent prin aceasta dispune, ca direcțiunile financiare după primirea acestei ordonanțe, toate rapoartele, pe cari până acum le-a înaintat ministerului de finanțe și guvernului maghiar — de aici înainte să le înainteze resortului de finanțe al Consiliului Dirigent Român din Sibiu.

Totodată resortul finanțelor al Consiliului Dirigent provoacă direcțiunea financiară, ca imediat să facă raport amănunțit despre starea financiară a teritoriului (comitatului, comitatelor) care aparține cercului său de activitate și anume în forma aceea, cum se face de regulă raportul lunar către comisiunea administrativă.

Direcțiunea financiară este provocată, ca dela percepțoratele subordonate peste cari dispune, să procure toate intratele și eșitele, specificate lunar, din anii 1913 și 1917 și să ni le înainteze în amănare.

În același timp direcțiunea financiară este încunostințată, că toate valorile, pe cari dispune, — de sine înțeles, — formează proprietatea Statului Român.

În fine resortul finanțelor al Consiliului Dirigent încunostințează direcțiunea financiară, ca o ordonanță de conținut analog, în mod excepțional, s'a estradat și oficiilor co- și subordonate direcțiunii financiare.

Sibiu, 14 Ianuarie 1919.

Dr. A. Vlad,
șeful resortului finanțelor.

Către comisariatele financiare

Resortul finanțelor al Consiliului Dirigent prin aceasta dispune, ca comisariatul de finanțe, după primirea acestei ordonanțe, toate rapoartele, pe cari le-a înaintat până acum ministeriilor guvernului maghiar din Budapesta, de aici înainte să le înainteze resortului de finanțe al Consiliului Dirigent din Sibiu, sau oficiilor competente din administrarea sa.

Sibiu, 14 Ianuarie 1919.

Dr. A. Vlad,
șeful resortului finanțelor.

Către percepțoratele.

Resortul finanțelor al Consiliului Dirigent prin aceasta dispune, ca percepțoratul după primirea acestei ordonanțe, toate rapoartele pe cari le-a înaintat până acum ministeriilor guvernului maghiar din Budapesta, de aici înainte să le înainteze resortului de finanțe al Consiliului Dirigent din Sibiu, sau oficiilor competente ale acestuia.

Totodată resortul finanțelor al Consiliului Dirigent provoacă percepțoratul, ca după primirea acestei ordonanțe să trimită de urgență un conșpect detaliat despre banii, hârtiile și obiectele de valoare aflătoare în administrarea sa.

În fine percepțoratul este încunostințat, că valorile, cari se află în administrarea sa — de sine înțeles — formează proprietatea Statului Român.

iar plusul de cassă este obligat a-l trimite casei centrale a Consiliului Dirigent.

Sibiu, 14 Ianuarie 1919.

Dr. A. Vlad,

șeful resortului finanțelor.

Tinerea în evidență a personalului medical, a spitalelor și instituțiilor igienice.

Către toți prefectii.

Pentru a putea organiza serviciul sanitar și igienic civil și mai cu seamă pentru a putea preveni morburile infecțioase, se dispune în mod urgent:

1. Conspectul medicilor, conform ordinațiunii șefului de resort al ocrotirilor sociale, să se înainteze cel mult până la 15 Februarie st. n.

2. La același termen toate spitalele, institutele igienice (laboratorii, băi publice, stabilimente de desinfecție și deparazitare), mai departe, toate institutele social-igienice să înainteze o dăre de seamă detaliată, din care reiese organizarea și funcțiunea lor; dotarea personală și materială și în fine și recerinte materiale pentru proximele luni.

3. E de lipsă un conspect al aparatelor pentru desinfecție ori deparazitare, precizând și sistemul aparatelor și starea lor.

4. Un conspect al eventualelor depozite de material sanitar din teritoriul prefecturii.

Toate acestea date detaliat să se înainteze cu siguranță până în 15 Februarie st. n. la Consiliul Dirigent, resortul pentru ocrotirile sociale.

Sibiu, 23 Ianuarie 1919.

Pentru șeful resortului:

Dr. Moldovan,

secretarul general.

INFORMAȚIUNI.

Bihorul.

Privirile tuturor se întorc spre nenorocitul Bihor. Nu e destul că a fost ținutul cel mai expus ci acum e osândit să fie terenul de luptă și de teroare pentru eluțarea drepturilor recunoscute. Și nefericirea e mai mare pentru ținuturile și așa sărace și lipsite de conducere cari acum iau rolul Galiciei cu totuini devastate și jefuite.

Zi de zi cetim și primim știri despre multele cruzimi cari sunt aplicate față de populația românească de acolo. Inteligența este cea mai expusă teroarei, țărâna suferă cu suferința obișnuită de veacuri, și neînțeleasă. Multe sunt neînțelese pentru ei, scopul cruzimilor aplicate asupra lor nu-l știu și ar vrea să știe și ei de ce e de lipsă ea și să fie cei mai schingiuiți și cei mai expuși dintre toți Români de pe toate ținuturile locuite de Români.

Ardealul e liniștit, și-a văzut visul cu ochii, Bihorul însă nu i-s'a dat aceasta. Veneticii cari vin pentru Ardeal le ia tot ce au. Vite alimente, nutreț, îmbrăcăminte, fără a avea dreptul de a zice: pentru ce? Ei trebuie să-și dea sufletul său ca tribut pentru neamul său. Ținutul dela Orade spre sud și est este ținut românesc. Ceialaltă însă nu vreau să recunoască aceasta, ci accentuiază că Români de acolo nu sunt români ci unguri. Și bazați pe aceasta ei vreau să facă ordine nouă în aceste ținuturi. Ordinea s'a stabilit foarte curând, provocare nu s'a dat ca să se amestece străini în afacerile noastre, deci pe bază justificată s'au dus ei la Beiuș ca să facă ordine? Garda din cercul Beiușului și Vășcăului e o gardă exemplară de corectă, atrocități nu s'au întâmplat; inteligența cu mic cu mare lucră în restaurarea bunei stări care ar trebui să fie. Oare nu va fi împedecată inteligența în munca ei cu sosirea gardiștilor maghiari? Așa cred că da. O mângâiere pot avea oamenii așezați și de bine, în aceea că este ultima sfortare din cele cari le-au făcut până acum. Nu multă vreme vor fi pe acolo. Nu sunt oameni rezonabili. N'au mers cu gând curat ci cu gând de răzbunare. Se vor cerceta faptele și se vor judeca. Un principiu fundamental al naturii este: acțiunea este egală cu reacțiunea. Acțiunea lor acum este destul de puternică, în această măsură se va manifesta și reacțiunea, dar nu cu mijloace neomenite, ci cu mijloace rezonabile umane.

„Furtul dela Borosineu”. Cu câteva zile înainte Arad és Vidéke și după el și alte ziare maghiare din loc au vestit, că ofițeri și soldați români au înstrăinat aproape toate lucrurile institutului de pedagogie terapeutică din Borosineu. Intrebați fiind din mai multe părți în această afacere, am răspuns că, deși n'avem date pozitive, putem totuși declara de scornituri atari vesti, bazați pe experiențele multe ce le avem. Și de fapt, azi Arad és Vidéke publică următoarea „rectificare”:

Fapt e, că au fost învețăriți în edificiul institutului, la intervenția antistetei comunale din loc, 6 ofițeri în uniformă românească împreună cu 60—70 de oameni, — respective au aranjat aici o școală pentru instruirea jandarmilor și în acest scop au luat în folosință unele obiecte de-ale institutului, dar tot numai la intervenția și pe lângă garanța primarului și pe baza unui protocol în toată regula.

Nu corespunde însă adevărului și se întemeiază pe informație falsă acea aserțiune a articolașului, că ar fi dus cu ei aproape întreg aranjamentul institutului nostru, pentru că cercetarea la fața locului imediat după plecarea lor n'a constatat lipsa nici unui lucru însemnat și de valoare, fapt pentru care nici nu s'a cerut investigație din partea protoprefurii. — Direcțiunea institutului de pedagogie terapeutică, Borosineu.

E bine să ne fixăm și lucrul acesta!

Bravura unui aviator francez. În timpul războiului aeroplanelor s'au dovedit ca mijloace indispensabile unei armate. S'a și realizat progres uriaș pe acest teren. Astăzi urcarea și aterizarea se poate face și pe un teritor de 20—30 km. Pe terenul aviatice și până aci au condus Francezii, nu ne surprinde deci, că tot dela Francezi vine știrea unei noi baturi pe acest teren.

Marele bazar Lafayette a pus un premiu de 25 mii franci pentru aviatorul care va ateriza fără accident pe acoperișul plan al bazarului, de o lungime de 28 metri și lățime de 12 metri. Acoperișul e înconjurat cu un grilaj de 120 cm. Pe acoperiș mai sunt șase pavilioane mai mici, cari îngreună aterizarea. Grilajul a fost desfăcut de-o parte, ca să se facă aterizarea. La realizarea acestei probleme s'a angajat aviatorul Veurinez, unul dintre cei mai îndrăzneți aviatori francezi. Parisul întreg se adunase la priveliștea aceasta. Aeroplanul era condus tocmai de-asupra caselor, lăsându-se tot mai jos, ca să ajungă la o înălțime egală cu a acoperișului, de aterizare. O greșală numai de câțiva centimetri și s'ar fi izbit de perete ori de vre-un pavilion. Dar aviatorul a aterizat cu siguranță deplină și fără cel mai mic accident. Când s'a dat jos din aeroplan, a grăbit la grilaj și a salutat mulțimea, care l'a urmărit cu frica în sân. A câștigat premiul de 25 mii și a mai realizat cea mai mare bravură de aterizare.

Invalizii la ministrul de războiu. Invalizii Sâmbătă dimineața au ținut adunare pe piața dinaintea parlamentului. Oratorul lor a propus ca plângerile juste ale lor să fie predate ministrului de războiu Böhm. Au și mers în convoiu cam la 2000 oameni în cetatea din Buda, sub conducerea orbilor cari duceau și un steag roșu cântând cu mare infocare Marseilizea. Înaintea ministrului oratorul Iuliu Balassa a predat plângerile invalizilor pe cari le-a cuprins în trei puncte: 1) reforma agrară referitoare la invalizii, imediat să se rezolve; 2) legea de întreținere să fie cât mai curând alcătuită din partea guvernului; 3) oficiul invalizilor să fie desființat numaidecât, sau să se împartă în secții în cari apoi invalizii să-și pună câte-un om de încredere.

Ministrul Böhm a declarat, că afacerea o va preda dlui Peidl Gyula ministrului bunăstării publice la care aparține afacerea aceasta, și care de asemenea poartă la inimă grija invalizilor. I-a liniștit cu promisiunea că consiliul de miniștri îl va împuternici pe dl Peidl cu rezolvirea afacerilor invalizilor. Orice dorință acceptabilă guvernul o va împlini; actele legii de întreținere sunt deja subscrise. În ce privește reforma agrară se va consfătuți cu Buza Barna min. de agricultură. La consfătuiri vor lua parte și deputații invalizilor. Președintele Károlyi au-

zind că invalizii sunt în cetate, a mers de la ținut o vorbire, care a fost ascultată cu însuflețire.

Biblioteca de Curte (Hofbibliothek) din Viena închisă. În lipsă de cărbuni direcțiunea bibliotecii de Curte din Viena a hotărât închiderea bibliotecii pe timp nehotărât începând dela 3 Februarie. Redeschiderea se va întâmpla imediat ce autoritățile vor asigura cantitatea recerută de cărbuni. În timpul acesta se vor împrumuta cărți numai pentru trebuințele oficiale.

Demobilizarea armatei germane. La 18 Ianuarie întreaga armată germană vestică a fost demobilizată. Din armata orientală care la începutul demobilizării număra 600 mii de soldați, până la 18 Ianuarie au fost transportați în localitățile pentru demobilizare 500 de mii. Trupele germane în Turcia, ca la 10 mii au ajuns la trupele de rezervă. Demobilizarea continuă.

Traversarea Mediteranei în aeroplan. Locotenentul pilot Henri Roger și căpitanul Cols au efectuat în ziua de 13 (26) Ianuarie, traversarea Mediteranei pe un avion provăzut cu un motor de 300 cai.

Porniți de pe câmpul de aviație Iramas de lângă Marsilia la orele 2 dimineața, aviatorii au aterizat fără accident la 7 dimineața la Hipodromul Hussein Bey de lângă Alger. Traversarea s'a efectuat în mod normal pe vânt mare. Cei 2 aviatori au plecat în timpul dimineții pentru a se întoarce în Franța tot pe calea aerului.

Legiunea română din Italia. „La Roumanie” scrie: „S'a vorbit puțin de legiunile române din Transilvania, create la începutul și în cursul războiului în care a intrat România.

Jertfele lor sunt considerabile pe frontul românesc. 30000 voluntari transilvăneni au luptat în mod vitejesc. După încercuirea României, prin trădarea rusească, o legiune română din Transilvania aflătoare la Kiev, s'a alipit la ceho-slovaci îndreptându-se cu aceștia spre Siberia, unde ea a continuat să lupte vitejește; cu miile se numără deasemenea soldații români din armata americană. În fine, printre prizonierii de război din Italia se află deasemenea mij de români constituiți astăzi într-o minunată legiune, constituită în ajutul armistițiului prin îngrijirea Consiliului național al unității române din Paris, cu ajutorul dlui Alexandru Lahovary.

Calendar gregorian în Jugoslavia. În Jugoslavia, cu ziua de 16 (29) Ianuarie, s'a introdus pe întreaga linie calendarul gregorian, în locul celui iulian.

Băiatul lui Liebknecht boicotat de colegii săi. Lucruri interesante se întâmplă într'un gimnaziu din Stegnitz. Carol Liebknecht de 19 ani elevul gimnaziului din Stegnitz, fiicul conducătorului trupei Spartacus e boicotat de colegii săi. El de asemenea a luat parte activă în mișcările revoluționare și acum când a voit să-și ocupe locul în clasă, colegii au declarat că ei cu Liebknecht nu stau într'o sală. Profesorii s'au nizuț la liniștii elevii, dar n'a putut. Elevii țin la punctul lor de vedere, ei nu pot consimți cu un coleg de-al lor, care din luna Maiu începând a luptat contra conaționalilor săi, de-atunci n'a venit la prelegeri, ci a fost revoluționar cu mitraliera în mână, luând viața altora. De aceea ei nu pot rămânea într'un loc cu acest tânăr. Fiindcă orice încercare de împăciuire a fost zadarnică, de aceea cauza a fost dată ministrului, mai ales că elevii amenințau profesorii cu grevă.

Linie demarcațională între Sloveni și Nemți. Din Laibach se anunță: Comisia americană a fixat linia demarcațională pentru Nemți. Linia aceasta începe dela Podkloster și ajunge până la Unterdrauburg. Guvernul național din Laibach a făcut atent pe colonelul italian Nilles și profesorul american Coolidge, că Nemții au dat informații greșite despre valea Villach, a cărei împrejurime este sloveană.

Colectă. (Continuare). Colecta din Comlăuș. G. Selejan și dr Vasile Cucu câte 30 cor. Virgil Mihulin, D. Popa, Ioan Mladin învățător, D. Sucica învățător, M. Ardelean, I. Cuedan, P. Repas, Vas. Drig, M. Vinteleriu și dr Muscă câte 20 cor. P.

Ardelean, M. Trifu, N. Selejan, P. Musca, G. Ardelean, M. Musca, G. Budiu, M. Musca, I. Vuscas, I. Roman, P. Ardelean, P. Repaş, N. Porcolean, I. Măclan, V. Brădean, I. Petrişor, I. Mojić, I. Bunal, N. Drig, N. Mişcoi, C. Palcu şi G. Selegean câte 10 cor. T. Mişcoi 8 cor. I. Palcu 7 cor. N. Budiu, I. Budiu, I. Musca şi S. Buda câte 6 cor. I. Musca, P. Musca, S. Barbatei, C. Boari, G. Roman, M. Butari, I. Socorodan, M. Buda, P. Boari, S. Drig, Ft. Blidişce, F. Pera, P. Musca, D. Pera, G. Zema, G. Budean, I. Roman, I. Budiu, G. Blidişel, N. Mitru şi T. Ardelean câte 5 cor. V. Balaş, P. Crişan, I. Zerna, M. Novac, G. Brădean, I. Drig, I. Budiu, I. Brădean a lui Ilie I. Nagy, M. Balaj, G. Palcu şi P. Tucsă câte 4 cor. D. Cigirean 3 cor. G. Farta, N. Fericean, M. Boar, P. Stoia, P. Bindea, I. Budiu, I. Martin, T. Naghiu. I. Butar, P. Bindea, G. Bindea, P. Selegean, I. Palcu, S. Fericean, I. Fericean, T. Strengar, P. Pecican, S. Dobrea, G. Butar, M. Drig, M. Musca, G. Novac, N. Petrişor, I. Mişcoi, T. Chedan, N. Brădean, I. Ardelean, I. Marita, I. Strengar, I. Marita, I. Tugudean, T. Budiu, G. Rosu, St. Nuroca, P. Catana, I. Catana, I. Novac, şi St. Novac câte 2 cor. M. Palcu, M. Seleda, I. Cadar, P. Naghiu şi T. Meleş câte 1 coroană.

Noul cabinet italian. După o scurtă şi uşoară criză guvernul italian s'a constituit, — după comunicatul italian oficios, — astfel: **Ministru preşedinte şi de interne: Orlando,** Vicepreşedinte şi **ca interim la interne: Villa.** Esterne: **Sonnino.** Ministrul coloniilor: **Colosimo.** Justiţiei: **Facta.** Finanţelor: **Meda.** Tesaurului statului: **Stringher.** Ministrul aprovizionării şi consumului: **Crespi.** Ministrul de războiu: **Caviglia.** Al marinei: **Del Bono.** Ministrul asistenţei militare şi a pensiunii de războiu: **Girordini.** Ministrul afacerilor publice: **Bonomi.** Instrucţiunii: **Berenini.** Industriei şi comerţului: **Ciuffelli.** Ministrul agriculturii: **Riccia.** Ministrul de transport: **De Nova.** Ministrul reconstrucţiei ăminuturilor ocupate: **Fradeletto.** Ministrul poştelor şi telegrafului: **Fera.**

Expoziţia sculptorului Rubletzky, despre care am luat şi noi notiţă, nu se va include la 5 Februarie cum se hotărîse, ci abia la 10 Februarie. Expoziţia începe a fi din ce în ce mai frecventată. Chiar şi oficerii francezi o cercetează. Expoziţia este deschisă zilnic între orele 10 a. m. până la 2 d. a., în palatul Bohus, poarta 11, etajul IV.

Jászi comisarul guvernial al universităţii din Budapesta. Conflictul dintre universitate şi guvern pare a fi aplanat prin numirea comisarului guvernial în persoana lui Oscar Jászi. E ştiut doar că facultăţile au protestat în contra violării autonomiei lor, şi au decis ca să nu ia jurământul profesorilor numiţi de guvern fără învoirea senatului universitar. Prin numirea comisarului chiar în persoana lui Jászi nu se crede că problema e rezolvită, doar facilitatea a protestat şi în contra numirii comisarului.

De la C. F. R. O parte din reţeaua căii ferate din Transilvania fiind luată în exploatare de ministerul lucrărilor publice, acesta a cerut să i se arate staţiile de pe fiecare linie la care se poate elibera bilete.

În vederea acestui fapt, direcţia generală C. F. R. a întocmit un tablou de împiegării de mişcare, şefii de gară şi restul de funcţionari pentru aceste staţii, cari urmează să plece în Transilvania.

Direcţia serviciului de tracţiune a cerut inspecţiilor din Muntenia să detaşeze câte 20 mecanici şi 25 fochişti din fiecare inspecţie pentru a-i trimite la Sibiu.

Cu începere dela 15 Ian. căile ferate din Bucovina au fost încorporate la direcţia generală C. F. R. a Regatului, şi au fost trecute la direcţia regională din Iaşi.

Vătoarea comunicaţiei mondiale. Ziarele americane şi mai cu seamă engleze scriu foarte mult despre organizarea comunicaţiei aeriene. Mai recent *Daily Chronicle* raportează despre lucrările **oficiului englez însărcinat cu afacerile aeriene.** Acest oficiu proiectează înfiinţarea unei linii ae-

riene între Londra şi Capstadt. Acest drum aerian e lung de 5300 mile engleze. Lucrările în acest scop sunt în stadiu progresat. Inginerii trimişi în Africa lucră deja la staţiunile potrivite pentru aterizarea şi repararea avioanelor. Staţiunea intermediară va fi în Egipt, în oraşul Cairo, de unde se va ramifica un drum aerian spre Indii, aşa că Anglia va avea comunicaţie aeriană şi cu Indiile. Se crede că încurând se va şi putea deschide această comunicaţie în serviciul poştei. Avioanele vor atinge în drumul lor, pornind din Londra, Marseille, Roma, insula Creta şi Kairo.

În atenţiune. După cum cetim în Népszava, în Budapesta se vând cărţi postale ilustrate cu renumita împărţire a fostei ţări ungureşti, desemnată pe placatul roş cu inscripţia: nem, nem, soha! Bucata se vinde **pe străzi** cu 16 fileri, cu scop de propagandă şi de binefacere, ajutând din banii încuşi oameni cari nu pot munci. Partidul social-democrat, face atent publicul că ei nu au cunoştiinţă de nimic, deci avem de a face cu escroci.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Guvernul sovietilor şi conferinţa de pace.

Bern. — Guvernul sovietilor a răspuns la invitaţia conferinţei de pace şi face propunerea pentru încetarea ostilităţilor, cerând suspendarea blocadei şi retragerea trupelor Ententei din Rusia. Adresează apoi întrebarea, că proiectata întâlnire nu ar putea avea loc cumva în vreuna din statele scandinave sau în Olanda. Mai întreabă că oare membrii conferinţei dela Paris au acceptat ca bază pentru tratative programul de pace propus în Decembrie de guvernul Sovietilor. (A. T. M.)

Liga popoarelor acceptată în principiu.

New-York. — (Radiogramă primită de Agenţia Telegrafică Maghiară.) Din Paris se anunţă: America, Anglia Italia şi Franţa, — cea din urmă cu anumite rezerve — au căzut de acord privitor la principiile pe cari să se clădească liga popoarelor, şi cari au şi fost textuate azi noapte. Proiectul va fi prezentat în prima şedinţă plenară delegată de conferinţa de pace în chestia înfiinţării ligei popoarelor. În baza acestui proiect popoarele, cari fac parte din aceasta ligă se vor obliga să câştige valoare hotărârilor ligei cu arme de ordin economic. Dispoziţiile administrative necesare le va executa o organizaţie permanentă cu sediul în Elveţia sau Olanda. Dacă va obveni cazul, ca vre-o hotărîre se va putea numai prin intervenţie armată, participarea e lăsată la hotărârea de bunăvoie a fiecărui membru. Demobilizarea se amână câtă vreme programul nu va fi elucrat în mare. După părerea experţilor militari acum ar fi o imposibilitate a susţine armată în baza înrolărilor de bună voie şi aşa ar rămâne toţi neapăraţi. Proiectul elimină cu totul submarinele ca armă de războiu. Proiectul dealtăcum poate va trece prin multe modificări, deoarece au fost invitaţi să-şi dea părerea şi neutralii. Italia s'a declarat împotriva stergerei armatei regulate. Franţa deşi are unele rezerve s'a declarat că dacă celelalte puteri sunt pentru proiect şi ea îl va accepta. Japonezii se arată pasivi.

Tulburări sângeroase în Petrograd.

Stokholm. — Pe străzile Petrogradului luptele sângeroase continuă. Străzile sunt pline cu cadavre, Lenin e aplicat să capituleze în faţa puterilor ententei, în caz dacă i se asigură amnistiei lui şi aderenţelor lui. — (A. T. M.)

Reforma agrară maghiară.

Budapesta. — Consiliul de miniştri după o discuţie de 14 ore a primit proiectul reformei agrare şi conform acestei hotărâri se va constitui încă în săptămâna viitoare 100 consilii de executare, cari îşi vor începe activitatea imediat după constituire.

Conform proiectului se vor face parcelări de 5—20 jugăre. Avenile până la 200 jughere nu vor fi expropriate. — (A. T. M.)

Regentul sârb în Paris.

Paris. — Regentul Sârbiei, prinţul moştenitor Alexandru a sosit aici Duminecă înainte de amiază. — (A. T. M.)

O dorinţă.

Budapesta. — Ziarul „Az Est” publică următoarea ştire, primită dela raportorul său din Haga: Din sursă bine informată am aflat că conferinţa de pace va invita în curând guvernul maghiar să-şi trimită delegaţii la conferinţa de pace. (A. T. M.)

Constantinopolul în stăpânire engleză.

Unele ziare din străimătate dau ştirea, că la ordinul guvernului englez comandantul suprem al trupelor ententei din Constantinopol a luat sub conducerea sa poliţia de acolo, asemenea a luat sub controlul său serviciul sanitar. Prin acestea două dispoziţii Englezii au luat de fapt în stăpânire Constantinopolul. Motivul acestor demersuri a fost purtarea pasivă a guvernului turcesc faţă de agitaţiile unui comitet al tinerilor Turci.

Redactor responsabil: **Dr. Sever Mictea.**

Editor responsabil: **Aurel Rusu.**

Inserate.

Cassa de păstrare (reuniune) în Sălişte.

A V I Z.

Institutul nostru onorează depunerile spre fructificare în libele şi în Conturent atât vechi cât şi noi cu 2 si jum. proc. iar depunerile în cassete cu 2 . . . . .

Darea după interes . . . . .
(Nr. Ca. 62.)

x Iuliu Halmos, deosebit de talentat, care a lucrat timp de 4 ani în ateneul militar al garnizoanei din Arad, şi-a făcut temeinice studii asupra celor mai nouă rezultate pe terenul dentistic, şi-a redeschis **atelierul dentistic din Arad** str. Asztalos Sándor nr. 10. Ordonează dela orele 8 a. m. până la orele 6 seara.

Ludovich Losonczy

depozit de oroloage şi juvaericele

ARAD, Piaţa Libertăţii numărul 1.

Cumpără aur sfărmat şi argint pe lângă preţul cel mai înalt. — Caută pentru cumpărare obiecte antice şi bani vechi.

Mare asortiment în ceasornice şi juvaericele de tot felul.

Intreprindere Română

Prima societate română de import şi export

S. ITU & COMP.
SIBIU

Se ocupă exclusiv cu importul şi exportul internaţional al materiilor brute semifabricate şi fabricate. Lezături comerciale internaţionale. :: :: Corespondenţă în limbile română, franceză, italiană, germană, şi maghiară. :: :: 141

CEL MAI MODERN INSTITUT
 TIPOGRAFIC ROMÂNESC DIN
 UNGARIA ȘI TRANSILVANIA.

„CONCORDIA”

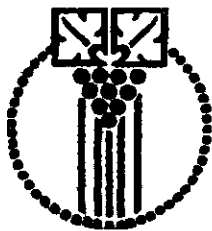
TELEFON
 Nr. 750.

SOCIETATE PE ACȚIUNI.

TELEFON
 Nr. 750.

ARAD

STRADA ZRINYI, NUMARUL 11a.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Executare
 promptă.

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de vărsat clișee, precum și cu cele mai moderne litere, primește spre executare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru bănci și societăți, precum și tipărituri advocaționale, invitații de logodnă, cununie și pentru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență. Se execută tot felul de lucruri de aceasta branșă dela cele mai simple până la cele mai fine.

Prețuri
 moderate.